

SINTEZA OBSERVAȚIILOR

la proiectul Deciziei președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Comunicații privind stabilirea tarifelor serviciilor de interconectare furnizate de S.C. „Romtelecom” – S.A. pe piața accesului la rețelele publice de telefonie fixă în vederea originării, terminării și tranzitului apelurilor, pe baza unui model de calculație a costurilor incrementale pe termen lung

Perioada de consultare pentru proiectul *Deciziei președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Comunicații privind stabilirea tarifelor serviciilor de interconectare furnizate de S.C. „Romtelecom” - S.A. pe piața accesului la rețelele publice de telefonie fixă în vederea originării, terminării și tranzitului apelurilor, pe baza unui model de calculație a costurilor incrementale pe termen lung*, publicat pe pagina de Internet a Autorității Naționale de Reglementare în Comunicații (ANRC) la data de 18 iulie 2005, a expirat la data de 19 august 2005.

Potrivit prevederilor art.1 alin.(7) din Decizia președintelui ANRC nr.147/2002 privind principiile și precondițiile ofertei de referință pentru interconectarea cu rețeaua publică de telefonie fixă, cu modificările și completările ulterioare, *„Tarifele prevăzute în ORI vor fi fundamentate în funcție de costuri, pe baza unui model de calculație a costurilor de tip marginal pe termen lung aprobat de Autoritatea Națională de Reglementare în Comunicații [...]”*.

În conformitate cu aceste dispoziții, proiectul deciziei stabilește tarifele maxime ce vor fi practicate de S.C. Romtelecom S.A., pentru serviciile de interconectare furnizate pe piața accesului la rețelele publice de telefonie fixă în vederea originării, terminării și tranzitului apelurilor, tarife stabilite în urma reconcilierii între modelul de tip „top-down” de calculație a costurilor incrementale pe termen lung dezvoltat de S.C. Romtelecom S.A., denumit în continuare *model „top-down”*, și modelul de tip „bottom-up” de calculație a costurilor incrementale pe termen lung dezvoltat de ANRC, denumit în continuare *model „bottom-up”*, precum și termenele de la care aceste tarife se vor aplica. ANRC a propus ajustarea graduală a tarifelor serviciilor de interconectare în 2 etape, de-a lungul unei perioade de tranziție, până la sfârșitul anului 2006.

În conformitate cu dispozițiile art.50 alin.(4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.79/2002 privind cadrul general de reglementare a comunicațiilor, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr.591/2002, cu modificările și completările ulterioare, ANRC are obligația de a publica, pe pagina sa de Internet, un material de sinteză a observațiilor primite cu privire la proiectul deciziei, în care va preciza și poziția sa față de aceste observații.

Observațiile primite de către ANRC în cadrul perioadei de consultare se referă, în principal, la următoarele aspecte:

1. Tarifele de interconectare rezultate din modelul de calculație a costurilor incrementale pe termen lung sunt prea mari, situându-se peste media europeană, așa cum arată ultimul raport publicat de Comisia Europeană

Comparația dintre nivelul tarifelor de interconectare din România și media europeană trebuie să țină cont de faptul că tarifele de interconectare din țările pe baza cărora a fost stabilită media europeană pot fi fundamentate în funcție de costuri prin metode diferite (de exemplu, evaluarea activelor se face la cost curent sau la cost istoric, standardul de cost este cost mediu incremental pe termen lung sau cost complet distribuit etc.).

Chiar și fără a ține seama de posibilele neconcordanțe dintre metodele de fundamentare în funcție de costuri a tarifelor de interconectare în statele membre ale Uniunii Europene, faptul că tarifele de interconectare la nivel local, rezultate din modelul de calculație a costurilor, sunt mai mari decât media tarifelor din aceste state se explică, în principal, prin:

a) particularitățile topologiei rețelei S.C. Romtelecom S.A., în special numărul mare de unități concentratoare distanțate conectate prin inele locale (ca urmare a cererii dispersate din România);

b) volumul redus al traficului de voce;

c) volumul redus al traficului pentru serviciile de linii închiriate și pentru serviciile de transmisiuni de date în România, în comparație cu statele membre ale Uniunii Europene.

Utilizarea modelului de calculație a costurilor incrementale pe termen lung pentru determinarea tarifului de interconectare are avantajul de a ține cont atât de particularitățile cererii pe piața românească, cât și de particularitățile rețelei și costurilor eficiente ale S.C. Romtelecom S.A. și, prin urmare, furnizează rezultate superioare celor obținute prin utilizarea metodei benchmark.

2. Tarifele de interconectare stabilite prin proiectul deciziei sunt prea mici, iar ajustarea față de tariful actual este prea mare, ceea ce reduce stimulentele de a investi ale S.C. Romtelecom S.A.

ANRC a urmărit stabilirea unor tarife de interconectare fundamentate cât mai riguros în funcție de costuri. Astfel, stabilirea unor tarife mai mici decât costurile ar conduce la intrarea ineficientă pe piață a unor operatori, în timp ce stabilirea unor tarife peste nivelul costurilor ar prejudicia concurența și interesele utilizatorilor finali.

În acest scop, procesul de stabilire a tarifelor de interconectare pe baza modelului de calculație a costurilor incrementale pe termen lung s-a realizat în mai multe etape, de la sfârșitul anului 2003, începând cu adoptarea Regulamentului privind realizarea modelului de tip „top-down” de calculație a costurilor incrementale pe termen lung de către Societatea Comercială „Romtelecom” – S.A., prin Decizia președintelui ANRC nr.1381/2003 și continuând cu dezvoltarea de către ANRC a modelului „bottom-up” și reconcilierea între modelul „top-down” și modelul „bottom-up”. Din reconcilierea celor două modele a rezultat modelul hibrid, care combină avantajele celor două abordări. Calibrarea modelului hibrid s-a realizat pe parcursul a 6 luni, principalele ajustări realizate având ca fundament disponibilitatea unor noi seturi de date privind volumul traficului de voce, de linii închiriate și de servicii de transmisiuni de date, precum și îmbunătățirea soluției alese pentru modelarea și dimensionarea capacităților necesare pentru dezvoltarea rețelei de transmisiuni pe cele 3 niveluri ierarhice ale rețelei (local, regional și național).

În ceea ce privește reducerea accelerată a tarifului, aceasta este necesară datorită diferenței deosebit de mari dintre tariful actual, stabilit pe baza unui benchmark european în anul 2002, și costurile eficiente de furnizare a serviciilor de interconectare. Cu toate acestea, pentru a atenua efectul reducerii bruște a tarifelor, ANRC a acceptat stabilirea unei perioade de tranziție pentru trecerea de la nivelul actual al tarifului de interconectare la nivelul costului obținut pe baza modelului hibrid pentru anul 2006 (tarif „țintă”).

Dorim să subliniem faptul că indicatorul care determină atractivitatea unei investiții este rentabilitatea capitalului angajat, iar nu tariful de interconectare. Prin urmare, atât timp cât tariful de interconectare este mai mare decât costul eficient, inclusiv costul capitalului, nu sunt afectate stimulentele de a investi ale S.C. Romtelecom S.A. Pentru a se asigura că măsura de reglementare oferă stimulente atractive pentru investiții și, în același timp, asigură condiții optime pentru dezvoltarea concurenței, ANRC a alocat resurse considerabile pentru estimarea nivelului rentabilității capitalului, acesta fiind evaluat pe baza unui studiu privind costul capitalului în cadrul S.C. Romtelecom S.A, realizat de KPMG România, ale cărui rezultate au fost supuse unei consultări bilaterale detaliate. ANRC apreciază că nivelul stabilit al costului capitalului, de 15,24%, reflectă în mod rezonabil gradul de risc al S.C. Romtelecom S.A.

3. Previziunile privind volumul total al traficului de voce în perioada 2005-2007, utilizate în modelul hibrid, sunt prea optimiste

În urma observațiilor primite privind evoluția volumului total al traficului de voce, ANRC a revizuit previziunile de trafic pentru serviciile de interconectare utilizate în modelul hibrid. Astfel, conform noilor previziuni utilizate în model, creșterea traficului de interconectare nu va compensa în totalitate scăderea traficului pentru serviciile de telefonie și Acces Special la Internet, furnizate de către S.C. Romtelecom S.A. pe piața cu amănuntul, rezultând o scădere a volumului total al traficului pentru servicii de voce cu 3%, în perioada 2004-2006.

Efectul revizuirii acestor previziuni constă în majorarea rezultatelor modelului cu 3,1% pentru interconectarea la nivel local și cu 3,5% pentru interconectarea la nivel regional și național.

4. Previziunile privind volumul traficului pentru serviciile de transmisiuni de date și de linii închiriate în perioada 2005-2007, utilizate în modelul hibrid, nu sunt fundamentate corect

Previziunile privind volumul traficului pentru serviciile de transmisiuni de date și de linii închiriate în perioada 2005-2007, ce au stat la baza modelului de calculație a costurilor supus consultării publice la data de 18 iulie 2005, au fost fundamentate pe baza următoarelor studii:

a) un studiu de piață la nivel național realizat de ANRC în perioada 27 mai - 7 iunie 2005, ce a avut drept obiectiv evaluarea dinamicii și a potențialului de creștere a serviciilor de linii închiriate, de transmisiuni de date și de acces la Internet¹;

b) un studiu privind creșterea serviciilor de transmisiuni de date în Europa („Analiza creșterii serviciilor de date în Europa”), realizat de InterConnect Communications (ICC), companie britanică specializată în servicii de consultanță în sectorul comunicațiilor electronice.

În cursul perioadei de consultare publică, pentru a-și putea formula observațiile la proiectul de decizie, S.C. Romtelecom S.A. a solicitat ANRC punerea la dispoziție a studiilor

¹ Metodologia studiului realizat de ANRC constă într-o cercetare selectivă la nivel național, având drept țintă 505 furnizori de servicii de acces dedicat la Internet, furnizori de servicii de transmisiuni de date și furnizori de servicii de linii închiriate, activi la data de 31 decembrie 2004, conform raportărilor de date statistice transmise ANRC. Eșantionul (70 de respondenți), include furnizorii de servicii de acces la Internet cu cel puțin 200 de abonați, furnizorii de servicii de transmisiuni de date, precum și furnizorii de servicii de linii închiriate, în ordinea descrescătoare a veniturilor (astfel încât suma veniturilor acestora să reprezinte 90% din valoarea totală a vânzărilor serviciilor analizate).

care fundamentează previziunile utilizate în cadrul modelului de calculație a costurilor. ANRC a transmis S.C. Romtelecom S.A. studiul ICC, precum și varianta preliminară a studiului ANRC, cu mențiunea că aceasta va putea suferi modificări, însă cu un impact nesemnificativ asupra previziunilor pe care le fundamentează.

Observațiile detaliate ale S.C. Romtelecom S.A. cu privire la cele două studii utilizate, ce previzionează o rată de creștere combinată anuală de peste 50% a volumului serviciilor de transmisiuni de date și de linii închiriate, sunt următoarele:

a) *capacitatea totală instalată utilizată în România în anul 2004 pentru serviciile de transmisiuni de date, prezentată în studiul preliminar al ANRC, este supraestimată, deoarece poate include atât capacitățile aferente serviciilor cu amănuntul, cât și pe cele aferente serviciilor de gros. Includerea capacităților aferente serviciilor de gros poate avea ca efect evidențierea dublă, acestea putând fi utilizate de alți operatori pentru furnizarea propriilor servicii cu amănuntul. O parte dintre serviciile cu amănuntul, ce se bazează pe utilizarea unor servicii de gros, pot utiliza totodată și capacitatea propriei rețele de transmisiuni, fiind astfel înregistrate de două ori.*

ANRC nu consideră relevante și nu a utilizat ca date de intrare în modelul hibrid valoarea totală a capacității instalate, gradul de utilizare a capacității instalate și valoarea totală a capacității utilizate, aceste date fiind solicitate respondenților numai pentru a verifica veridicitatea raportărilor privind capacitățile vândute utilizatorilor finali și, respectiv, rata de creștere a capacităților totale vândute utilizatorilor finali, aceasta din urmă fiind singura informație utilizată pentru fundamentarea previziunilor incluse în modelul supus consultării.

b) *datele ANRC indică o capacitate totală vândută pentru serviciile punct-la-punct de 37 Gbps, din care 16% sunt atribuite S.C. Romtelecom S.A. Separat, ANRC a publicat o analiză de piață conform căreia cota de piață deținută de S.C. Romtelecom S.A. în privința liniilor închiriate este de 93,5%. S.C. Romtelecom S.A. susține că, pe baza acestor informații, cele 26.623 linii pe care le operează ar avea o lărgime de bandă medie de 200 kbps. În mod similar, 84% din lărgimea de bandă rămasă ar fi deservită de 1.848 de linii închiriate, cu o lărgime de bandă medie de 16,7 Mbps pe linie. Prin urmare, această neconcordanță între cota de piață atribuită S.C. Romtelecom S.A. pentru lărgimea de bandă și cota de piață pentru numărul conexiunilor sugerează că mărimea întregii piețe este incorectă sau nu a fost obținută pe baza unor definiții consecvente între serviciile furnizate de S.C. Romtelecom S.A. și cele furnizate de alți operatori.*

Capacitatea² totală vândută pentru servicii punct-la-punct nu include doar capacitatea furnizată sub formă de linii închiriate, ci și suma capacităților furnizate sub formă de servicii de transmisiuni de date, circuite virtuale private, Frame Relay, ATM, transmisiuni utilizând protocolul X25. Prin urmare, nu se poate calcula lărgimea de bandă medie a liniilor închiriate prin simpla împărțire a întregii capacități a serviciilor punct-la-punct la numărul de linii închiriate, interpretările date acestui indicator de către S.C. Romtelecom S.A. fiind eronate.

c) *ANRC a introdus în studiul realizat capacitățile furnizate de operatorii de telefonie mobilă, ceea ce supraestimează semnificativ rezultatele studiului, prin comparație cu capacitatea echivalentă din inețele de transmisiuni ale S.C. Romtelecom S.A.*

² În varianta finală a studiului, după verificarea informațiilor puse la dispoziție de principalii respondenți, pe baza unei serii de interviuri explicative, capacitatea totală vândută pentru servicii punct-la-punct este de 28,5 Gbps (față de 37 Gbps în varianta preliminară), din care 19,9% atribuită S.C. Romtelecom S.A. (față de 16,7% în varianta preliminară).

Obiectivul studiului ANRC a fost de a estima evoluția cererii globale de servicii de linii închiriate, servicii de transmisiuni de date și acces la Internet în bandă largă în România și, prin urmare, acesta a avut în vedere și serviciile de comunicații electronice în bandă largă furnizate de operatorii de telefonie mobilă.

Având în vedere faptul că ANRC nu a publicat până la această dată o analiză de piață care să ateste dacă serviciile de acces la Internet în bandă largă la puncte fixe și cele la puncte mobile fac parte din aceeași piață relevantă specifică, varianta finală a studiului ANRC prezintă și rata de creștere a capacității totale vândute utilizatorilor finali fără a lua în considerare datele raportate de furnizorii de servicii de telefonie mobilă. În acest caz, rata de creștere a capacității totale vândute utilizatorilor finali înregistrează modificări nesemnificative, de la 79,30% (respectiv de la aproximativ 160%, fără a lua în considerare capacitățile totale vândute pentru transmisiunea de programe audiovizuale) la 79,26% (respectiv la aproximativ 170%, fără a lua în considerare capacitățile totale vândute pentru transmisiunea de programe audiovizuale), ceea ce susține interpretarea dată de ANRC rezultatelor acestuia în documentele supuse consultării publice.

d) rezultatele studiului nu sunt compatibile cu datele de utilizare furnizate de S.C. Romtelecom S.A. pe baza unor previziuni puse la dispoziția acestora de IDC. Una din cauzele principale ale diferențelor dintre studiul ANRC și studiul IDC este adoptarea de către ANRC a unei definiții diferite a „serviciilor în bandă largă”, respectiv serviciile ce oferă transportul semnalelor la o capacitate de cel puțin 128 Kbps.

i. ANRC a analizat datele puse la dispoziție de S.C. Romtelecom S.A. în cursul perioadei de consultare, precum și materialele suport extrase din studiile de piață realizate de compania IDC. Pentru fundamentarea poziției sale privind ratele de creștere a serviciilor de linii închiriate și de transmisiuni de date, ANRC a solicitat informații despre metodologia utilizată de către compania IDC pentru elaborarea celor două studii de piață, în vederea evaluării măsurii în care diferențele metodologice explică diferențele dintre rezultatele studiului IDC și cele ale studiului ANRC. Întrucât studiile puse la dispoziție de S.C. Romtelecom S.A. nu cuprind astfel de informații, ANRC a contactat direct compania IDC în vederea obținerii unor informații privind modul de eșantionare, modul de culegere, de verificare și de prelucrare a datelor, precum și modul de interpretare a rezultatelor studiilor. În urma analizei metodologiei de realizare a celor două studii au rezultat diferențe atât în ceea ce privește obiectivele, cât și în ceea ce privește metodologia de realizare a acestora, rezultatele studiilor nefiind comparabile.

De exemplu, în ceea ce privește definiția serviciilor de comunicații electronice în bandă largă, potrivit prevederilor art.2 lit.I) din Regulamentul privind identificarea piețelor relevante din sectorul comunicațiilor electronice, aprobat prin Decizia președintelui ANRC nr.136/2002, cu completările ulterioare, prin serviciu de comunicații electronice în bandă largă se înțelege „un serviciu de comunicații electronice destinat publicului, care constă în transportul semnalelor la o capacitate de cel puțin 128Kbps”, fără a se face distincție în ceea ce privește tehnologia utilizată. De altfel, această definiție a fost avută în vedere și de *Recomandarea Comisiei Europene cu privire la piețele relevante ale produselor și serviciilor de comunicații electronice susceptibile de a fi reglementate ex ante, conform Directivei 2002/21/EC privind cadrul comun de reglementare pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice.*

Prin contrast, studiile IDC estimează evoluția conexiunilor în bandă largă pe baza criteriului „tehnologiei utilizate”, luând în considerare toate conexiunile de tip xDSL și toate conexiunile care utilizează cablul coaxial, bucla locală radio, fibra optică, satelitul și liniile de transport al energiei electrice, fără a stabili o limită minimă de capacitate pentru a delimita conexiunile în bandă largă de conexiunile în bandă îngustă. Prin urmare, o comparație directă între rezultatele studiului ANRC și cele obținute de IDC nu este posibilă.

ii. În urma acceptării observațiilor S.C. Romtelecom S.A. privind necesitatea modelării distincte a serviciilor de linii închiriate și de transmisiuni de date, respectiv a serviciilor de acces la Internet în bandă largă, ANRC a solicitat ICC să realizeze un studiu care să previzioneze, separat, evoluția volumelor vânzărilor pentru cele două categorii de servicii în România, în perioada 2005 - 2007.

Conform acestui studiu³, se estimează că S.C. Romtelecom S.A. va înregistra, la data de 1 ianuarie 2007, o cotă de piață de 35%, respectiv un număr de 269.075 de conexiuni de acces la Internet în bandă largă.

În ceea ce privește serviciile de linii închiriate și de transmisiuni de date, studiul ICC previzionează faptul că volumul traficului în rețeaua S.C. Romtelecom S.A., pentru aceste servicii, va crește cu 24,8% în anul 2005 față de anul 2004, cu 23,3% în anul 2006 față de anul 2005 și, respectiv, cu 19,2% în anul 2007 față de anul 2006, în condițiile în care nu se iau în considerare creșterile de capacitate pentru legăturile de interconectare și serviciile de backhaul furnizate operatorilor alternativi.

iii. Rezultatele previziunilor din studiul ICC⁴ privind evoluția serviciilor de acces la Internet în bandă largă, linii închiriate și transmisiuni de date în România au un caracter conservator în comparație cu previziunile care stau la baza planurilor de dezvoltare făcute publice de S.C. Romtelecom S.A. Astfel, în comunicatul de presă⁵ al S.C. Romtelecom S.A. din data de 5 iunie 2005 se afirmă că *„rata de creștere a xDSL la nivel mondial este de aproximativ 120% anual, mai mare decât cea a telefoniei mobile. Pe de altă parte, România este una dintre cele mai puțin dezvoltate țări europene în privința accesului de bandă largă, dar urmează tendințele înregistrate în alte țări, ceea ce înseamnă că există un mare potențial de dezvoltare în acest domeniu. Așa cum arată situația pe plan internațional, xDSL va fi, până în anul 2010, tehnologia dominantă pentru asigurarea accesului de bandă largă la Internet. Dial-up-ul este în continuare opțiunea principală pentru conectarea la Internet în România, dar conexiunile de tip broadband sunt în creștere evidentă, mai ales în sectorul privat.”* De asemenea, potrivit aceluiași comunicat, *„Până în 2007, Romtelecom urmărește să devină lider de piață în domeniul Internet și date, cu o cotă de piață de peste 70%, iar până în 2008 speră să atingă 1,2 milioane accese DSL.”*

5. Cererea pentru servicii de transmisiuni de date este mai puțin dispersată decât cererea pentru servicii de voce; prin urmare, traficul pentru serviciile de transmisiuni de date ar trebui modelat astfel încât să reflecte faptul că acestea utilizează rețeaua S.C. Romtelecom S.A. în mod diferit față de serviciile de voce.

ANRC admite că este rezonabil să presupunem că cererea de servicii de acces la Internet în bandă largă este mai concentrată decât cererea pentru servicii de voce. Prin urmare, ANRC a ajustat modelul pentru a reflecta faptul că aceste servicii utilizează rețeaua S.C. Romtelecom S.A. în mod diferit față de serviciile de voce.

6. ANRC supraevaluează măsura în care creșterile volumului serviciilor de transmisiuni de date vor utiliza capacitatea latentă a rețelei locale de transmisiuni

³« Romania Market Forecasts: Broadband Access, Data Network Services and Leased lines », Studiu realizat la data de 5 octombrie 2005

⁴ « Romania Market Forecasts: Broadband Access, Data Network Services and Leased lines »

⁵http://www.romtelecom.ro/ro/companie/relatii_media/informari_de_presa/romtelecom_mizeaza_pe_servicii_de_date_si_internet.html

și, în consecință, subvaluează efectul creșterii costurilor cu echipamentele, determinate de creșterea volumului acestor servicii, asupra rezultatelor modelului

ANRC a ajustat modelul de calculație a costurilor pentru a ține cont de această observație. Astfel, serviciile de linii închiriate și de transmisiuni de date și, respectiv, serviciile de acces la Internet în bandă largă sunt modelate în mod distinct, pornind de la capacitățile existente pentru aceste categorii de servicii la nivelul anului 2003 și, respectiv, 2004 și utilizând rate de creștere diferite.

Această abordare are ca efect creșterea traficului aferent acestor servicii și determină creșterea corespunzătoare a necesarului de echipamente pentru rețeaua de transmisiuni în zonele urbane, unde capacitatea neutilizată a rețelei de transmisiuni este foarte redusă.

7. Modelul hibrid repartizează capacitatea suplimentară necesară serviciilor de transmisiuni de date la nivelul inelelor locale, regionale și naționale proporțional cu capacitatea existentă, în loc să identifice separat utilizarea fiecărui inel

În urma observațiilor primite, ANRC a ajustat modelul hibrid pentru a ține seama de această observație. Așa cum am menționat, serviciile de linii închiriate și transmisiuni de date sunt modelate separat de serviciile de comunicații electronice în bandă largă. Acestea din urmă au fost modelate ținând cont de cererea concentrată pentru aceste servicii, fiind disponibile numai la nivelul zonelor urbane dens populate (mai mult de 150.000 de locuitori).

Pentru a asigura creșterea capacității aferentă creșterii volumului serviciilor de comunicații electronice în bandă largă, au fost ajustate caracteristicile echipamentelor de la nivelul rețelei naționale de transmisiuni.

Efectul cumulat al ajustărilor efectuate asupra modelului pentru a răspunde observațiilor de la punctele 5, 6 și 7 constă în majorarea cu 2,7% a rezultatelor modelului pentru interconectarea la nivel local, reducerea cu 2,2% a rezultatelor modelului pentru interconectarea la nivel regional și reducerea cu 6,8% a rezultatelor modelului pentru interconectarea la nivel național.

8. Cheltuielile de exploatare nu pot fi reduse conform ritmului impus de ajustările de eficiență stabilite de ANRC

Conform observațiilor S.C. Romtelecom S.A., începând cu anul 2002, aceasta și-a îmbunătățit semnificativ eficiența, situându-se în acest moment printre primele locuri în rândul companiilor similare. În viitor, având în vedere nivelul de performanță deja atins, se așteaptă ca ratele de creștere a eficienței să fie mult mai reduse și vor fi compensate de ratele relativ ridicate de creștere a salariilor. Aceste susțineri s-au bazat pe raportarea nivelului de eficiență (exprimat prin numărul de linii pe angajat) prognozat de S.C. Romtelecom S.A. pentru anul 2005 la nivelul de eficiență înregistrat în anul 2002 în țările care au aderat la Uniunea Europeană în luna mai 2004.

ANRC a analizat numărul de linii pe angajat în cadrul S.C. Romtelecom S.A. în comparație cu numărul de linii pe angajat pentru operatorii foști monopolști din Ungaria, Republica Cehă și Polonia. Această analiză arată că S.C. Romtelecom S.A. nu a ajuns încă la nivelul de eficiență operațională înregistrat de acești operatori, pentru aceasta fiind necesară o creștere cu 60% a numărului de linii pe angajat.

Aceeași concluzie a rezultat și din analiza informațiilor individuale privind eficiența operațională a unor operatori foști monopolști din Europa de Est, care au atins un nivel al

eficienței mai ridicat decât S.C. Romtelecom S.A., planificând totuși pe viitor îmbunătățiri semnificative de eficiență (spre exemplu, Matav și-a propus să atingă peste 500 de linii pe angajat la sfârșitul anului 2006 – http://www.magyartelekom.hu/english/doc/AnnualReport_2004.pdf).

9. Panta de ajustare a tarifelor este prea abruptă

S.C. Romtelecom S.A. susține că, în absența utilizării unei pante de ajustare mai line, introducerea serviciului de preselectare a transportatorului în anul 2006 va conduce la atragerea de operatori intermediari care, pe baza unor investiții reduse, vor intra ineficient pe piață, profitând de marjele existente în cazul serviciilor de apeluri, marje necesare susținerii tarifelor cu amănuntul nebalansate. Va rezulta astfel o reducere semnificativă a cotei de piață a S.C. Romtelecom S.A. care poate reduce substanțial stimulentele și capacitatea S.C. Romtelecom S.A. de a investi în infrastructură.

Cu toate că, așa cum am precizat mai sus, ajustarea accelerată a tarifelor este necesară, ANRC a luat în considerare observațiile primite și a acceptat stabilirea unei perioade de tranziție de la nivelul actual al tarifului de interconectare la nivelul costului obținut din modelul hibrid pentru anul 2006, pentru a atenua efectul reducerii bruște a tarifelor. Astfel, ANRC a modificat modelul auxiliar pentru determinarea tarifelor serviciilor de interconectare, asigurându-se că tarifele stabilite pentru fiecare etapă a perioadei de tranziție sunt corelate cu costurile rezultate din modelul hibrid, după cum urmează:

- prima etapă de ajustare se va realiza la 31 decembrie 2005 și va consta în reducerea tarifelor cu 50%;
- a doua etapă de ajustare se va realiza la 31 decembrie 2006 și va consta în reducerea tarifelor până la nivelul tarifului „țintă”.

Programul de reducere a tarifelor de interconectare stabilit de ANRC nu afectează condițiile și stimulentele pentru a investi în infrastructură ale S.C. Romtelecom S.A., având în vedere faptul că acestea depind, după cum s-a arătat, de rentabilitatea capitalului, iar nu de nivelul absolut al tarifului de interconectare.

**PREȘEDINTE,
DAN CRISTIAN GEORGESCU**